

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Zdravotně sociální fakulta

POSUDEK OPONENTA RIGORÓZNÍ PRÁCE

Autor práce : Mgr. et Bc. Pavlína Gangnusová

Název práce: *Arteterapie u dětí s hyperaktivitou*

Oponent: *Doc. PaedDr. Hana Babyrádová, Ph.D.*

1 Aktuálnost zvoleného tématu

Jelikož v současné populaci stále přibývá procento dětí, u nichž jsou diagnostikovány nejrůznější poruchy spojené s hyperaktivitou, je navázání tématu předložené rigorózní práce na výzkum edukativních a léčebných metod souvisejících s arteterapií velmi aktuální. Povaha zvoleného námětu odpovídá prioritám edukativní i arteterapeutické praxe.

2 Stanovené cíle rigorózní práce (splnění cílů)

Autorka práce se věnuje zejména výtvarným aktivitám, i když je nutno brát na zřetel i účinnost mimovýtvarných uměleckých činností, a to zejména těch, které mají expresivní charakter. V první kapitole práce najdeme objektivizující vymezení teoretických východisek diagnostiky poruchy ADHD, v kapitole druhé jsou vymezena teoretická východiska terapeutických možností. Důraz je zde správně kladen na prozkoumání možností propojení léčby s pedagogickou praxí a to právě skrze zapojení dětí do výtvarných činností. Třetí kapitola, která je orientována na popis metodiky výzkumu a na stanovení cílů výzkumného projektu. Ten je pak založen na shromáždění případových studií, reflektujících kvalitativní výzkum v terénu. Zvolení metody kvalitativního výzkumu považují vzhledem ke zvolenému námětu práce za optimální, oceňují také volbu typů dokumentace (viz str. 52 – 53) jako hlavní výchozí materiál pro posuzování vhodnosti aplikovaných arteterapeutických metod. Předpoklady optimalizace volby výzkumných cílů byly tedy splněny a očekávané výstupy práce spočívající ve zjištění vlivu arteterapie na léčbu poruch spojených s hyperaktivitou byly pak v závěru práce objasněny.

3 Metodika

Z hlediska použité metodiky je třeba ocenit v části teoretické zejména transdisciplinární pohled na dané téma, v části praktické pak provedení vlastních výzkumů ve školních a mimoškolních zařízeních (v textu je jako výchozí výzkumný materiál uveden soubor 300 dětských výtvarných prací). Vzhledem k psychofyzilogické povaze poruch spojených s hyperaktivitou bych však v eventuelně navazujícím výzkumu považovala za vhodné sledovat i nevýtvarné umělecké aktivity dětí.

4 Zpracování získaných dat

Za pozitivum práce považují mimo jiné také tu skutečnost, že autorka pravděpodobně shromáždila takové množství dat, ze kterých bylo možno vyvodit i nestandardní zcela nové poznatky o dětském výtvarném projevu. Na str. 78 autorka například uvádí, že u dětí postižených ADHD nesehrává v kresbě dominantní roli lidská postava a že zájem dětí směřuje do nereálného světa. Tyto a jiné v práci se vyskytující poznatky svědčí o latentním fenomenologickém zaměření výzkumu. Na tomto místě je však třeba autorce vytknout, že v teoretickém úvodu nezminila více zdrojů zabývajících fenomenologií výtvarného vyjadřování (filozofie, psychologie, teorie umění).

5 Práce s literaturou

V seznamu použité literatury najdeme 54 monografických titulů, 3 články, 8 elektronických zdrojů a 3 citované zákony. Zatímco ve výčtu monografií se objevují i zahraniční tituly, v časopiseckých a sborníkových odkazech zahraničí zastoupeno není. Také citaci pouhých zhruba 11 nemonografických titulů považují za nedostačující. V tomto smyslu se domnívám, že zakomponování textu do nadnárodního rámce odborné literatury je problematické.

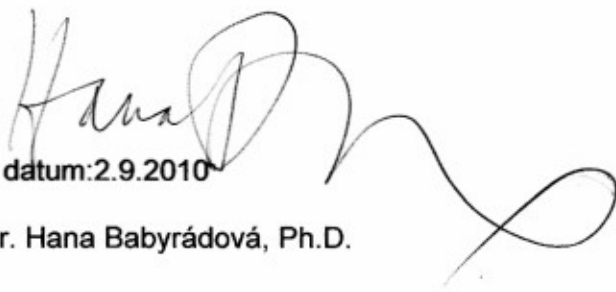
6 Nové poznatky, které byly dosaženy v rigorózní práci

Závěrem lze konstatovat, že práce je i přes uvedené výhrady cenným příspěvkem v oblasti hledání možností inovace psychoterapie určené pro léčbu poruch spojených s hyperaktivitou dětí v předškolním a školním věku. Současné vzdělávací systémy totiž v mnoha aspektech nepočítají s touto početně stále narůstající skupinou dětí a výchovná zařízení včetně škol postrádají odbornou literaturu, která by obsahovala metodická doporučení pro praxi.

7 Připomínky

Za hlavní přínos práce považují detailní mezioborový popis poruchy ADHD ve vztahu k povaze výtvarných činností doporučovaných dětem. V těch částech práce, kde se autorka věnuje tomuto dílčímu námětu spočívá i možné východisko pro detailnější navrhování konkrétních arteterapeutických metod. Tyto návrhy – modely arteterapeutické práce by bylo třeba v práci doplnit, pokud by měla být publikována pro širší veřejnost.

Práci doporučuji k obhajobě.

Místo vypracování a datum: 2.9.2010

Podpis: Doc. PaedDr. Hana Babyrádová, Ph.D.